Laki

etu- ja sukunimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan etu- ja sukunimilain (946/2017) 21 §:n 1 momentti, 22 ja 23 §, 24 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 2 momentti, 27 §, 28 §:n 1 momentti ja 2 momentin 4 ja 7 kohta sekä 29—32 § seuraavasti:

21 §

Nimiviranomaiset

Etu- ja sukunimeä koskevat asiat ratkaisee Digi- ja väestötietovirasto. Mitä tässä laissa säädetään Digi- ja väestötietovirastosta, koskee Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirastoa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää edellä säädetystä poikkeavasta toimivallan jakautumisesta Digi- ja väestötietoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston kesken.

— —

22 §

Etunimen ilmoittaminen

Huoltajan on ilmoitettava lapsen etunimi Digi- ja väestötietovirastolle kolmen kuukauden kuluessa lapsen syntymästä. Ilmoituksen voi tehdä myös sille evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakunnalle, jonka jäsen lapsi on. Ilmoituksen vastaanottajan on selvitettävä ilmoitetun etunimen lainmukaisuus. Jos on syytä epäillä nimen lainmukaisuutta, nimi ei ole ennestään käytössä tai nimeä ei voida hyväksyä, seurakunnan on viipymättä siirrettävä asia Digi- ja väestötietoviraston ratkaistavaksi.

Jos henkilöllä ei muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa ole etunimeä silloin, kun hänet Suomessa merkitään väestötietojärjestelmään, hänen tai hänen huoltajansa on kuuden kuukauden kuluessa väestötietojärjestelmämerkinnän tekemisestä ilmoitettava Digi- ja väestötietovirastolle, minkä etunimen hän ottaa, ellei erityisistä syistä muuta johdu.

Jos ilmoitusta alaikäisen etunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jonka alueella lapsi asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

23 §

Sukunimen ilmoittaminen

Huoltajan on ilmoitettava lapsen sukunimi Digi- ja väestötietovirastolle kolmen kuukauden kuluessa syntymästä. Ilmoituksen voi tehdä myös sille evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakunnalle, jonka jäsen lapsi on. Ilmoituksen vastaanottajan on selvitettävä nimen

lainmukaisuus. Jos on syytä epäillä ilmoitetun sukunimen tai sukunimiyhdistelmän lainmukaisuutta, ilmoitettua sukunimeä tai sukunimiyhdistelmää ei voida hyväksyä tai ilmoitettu sukunimi tai sukunimiyhdistelmä on 6 §:n 5 momentissa tarkoitettu, seurakunnan on siirrettävä asia viipymättä Digi- ja väestötietoviraston ratkaistavaksi.

Jos henkilöllä ei muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa ole sukunimeä silloin, kun hänet Suomessa merkitään väestötietojärjestelmään, hänen tai hänen huoltajansa on kuuden kuukauden kuluessa väestötietojärjestelmämerkinnän tekemisestä ilmoitettava Digi- ja väestötietovirastolle, minkä sukunimen hän ottaa, ellei erityisistä syistä muuta johdu. Sukunimen tai sukunimiyhdistelmän määräytymiseen sovelletaan tällöin, mitä 6 ja 7 §:ssä säädetään.

Jos ilmoitusta alaikäisen sukunimestä ei ole tehty määräaikaan mennessä, Digi- ja väestötietovirasto lähettää huoltajalle kehotuksen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Jos ilmoitusvelvollisuutta ei ole täytetty kohtuullisessa ajassa kehotuksesta, alaikäinen saa hänet synnyttäneen vanhemman sukunimen tai, ellei se ole tiedossa, hänen toisen vanhempansa sukunimen. Jos kummankaan vanhemman sukunimi ei ole tiedossa, Digi- ja väestötietovirastolla on velvollisuus ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jonka alueella alaikäinen asuu ja jonka tulee huolehtia nimen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

24 §

Sukunimen muuttaminen vihkimisen yhteydessä

Jos avioliittoon aikovat ovat päättäneet, että he ottavat avioituessaan 10—13 §:ssä tarkoitetun sukunimen tai sukunimiyhdistelmän, heidän on ilmoitettava sukunimivalinnastaan pyytäessään avioliiton esteiden tutkintaa. Jos avioliiton esteiden tutkintaa pyydetään evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakunnalta ja jos on syytä epäillä ilmoitetun nimen lainmukaisuutta tai ilmoitettua nimeä ei voida hyväksyä, seurakunnan on viipymättä siirrettävä asia Digi- ja väestötietoviraston ratkaistavaksi.

— —

25 §

Etu- tai sukunimen muuttaminen

Jollei nimiasia koske etu- tai sukunimeä, jonka voi saada 22—24 §:n perusteella ilmoitusmenettelyssä, Digi- ja väestötietovirastolle voidaan tehdä etu- tai sukunimen muuttamista koskeva hakemus.

26 §

Ilmoitus ja hakemus

— —

Hakemus nimen muuttamiseksi on henkilökohtainen. Yhteisellä hakemuksella voidaan kuitenkin hakea samaa sukunimeä tai sukunimiyhdistelmää, jos hakijoina ovat puolisot tai 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut avopuolisot. Lisäksi yhteisen hakemuksen voi tehdä huoltaja samassa taloudessa asuvan alaikäisen lapsensa kanssa tai alaikäisten lastensa puolesta.

27 §

Huostaanotetun lapsen nimiasian ratkaiseminen

Ennen huostaanotetun lapsen etu- tai sukunimeä koskevan asian ratkaisemista Digi- ja väestötietoviraston on pyydettävä lausunto nimen muuttamisen edellytyksistä sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalta toimielimeltä, jonka huostassa lapsi on.

28 §

Ilmoitusten ja hakemusten maksuttomuus

Tämän lain mukaisten Digi- ja väestötietoviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Ilmoituksen käsittelystä ei peritä maksua.

Maksua ei kuitenkaan peritä sellaisesta hakemuksesta tehdystä päätöksestä, jonka tarkoituksena on, että:

— —

4) alaikäinen lapsi saa vanhemmuuden kumoamisen jälkeen toisen vanhempansa sukunimen tai sukunimiyhdistelmän;

— —

7) hakija sukupuolen vahvistamisen yhteydessä tai sen jälkeen muuttaa etunimensä vastaamaan sitä sukupuolta, joka hänelle on väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukaan merkitty väestötietojärjestelmään.

29 §

Haetusta uudissukunimestä tiedottaminen sekä muistutuksen tekeminen

Jos Digi- ja väestötietovirasto katsoo, ettei uudissukunimen hyväksymiselle ole estettä, sen on ennen nimen hyväksymistä tiedotettava haetusta uudissukunimestä julkaisemalla nimi verkkosivuillaan, ellei nimi ole ollut hakijalla aiemmin.

Sillä, joka katsoo, että hakija tulisi saamaan uudissukunimen vastoin 18 §:n 2 kohdassa tai 19 §:ssä säädettyä ja että hakemuksen hyväksyminen loukkaisi hänen oikeuttaan, on oikeus tehdä muistutus hakemuksen johdosta.

Muistutus on tehtävä Digi- ja väestötietovirastolle kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun haetusta uudissukunimestä on tiedotettu. Muistutus, joka tehdään määräajan päättymisen jälkeen, voidaan kuitenkin ottaa huomioon, jollei asiaa ole vielä ratkaistu. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä verkkosivuilla julkaistavan tiedotteen sisällöstä.

30 §

Nimilautakunnan lausunto

Jollei hakemusta ole siirrettävä toiselle viranomaiselle, jätettävä tutkimatta tai heti hylättävä, Digi- ja väestötietoviraston on pyydettävä nimilautakunnan lausunto, jos hakemus koskee:

1) etunimeä, jos on perusteltua aihetta epäillä, ettei nimi täytä 1—3 §:ssä säädettyjä edellytyksiä;

2) uudissukunimeä, ellei nimi ole ollut hakijalla aiemmin; tai

3) sukunimeä, joka on kuulunut hakijan esivanhemmalle ja jota koskeva myöhäisin asiakirjamerkintä on tehty ennen vuotta 1900.

Digi- ja väestötietoviraston tulee pyytää lausunto nimilautakunnalta etu- tai sukunimeä koskevassa asiassa muulloinkin, jos se katsoo, että siihen on erityinen syy.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää, ettei nimilautakunnan lausuntoa pyydetä asetuksessa tarkemmin mainituista hakemuksista.

31 §

Nimiasian ratkaiseminen

Ilmoitukseen perustuva nimiasia, jota ei ole ratkaistu päätöksellä, katsotaan ratkaistuksi sinä päivänä, jona Digi- ja väestötietovirasto tai seurakunta on tallentanut nimen väestötietojärjestelmään.

Hakemukseen perustuva nimiasia sekä sellainen nimeä koskeva ilmoitus, jota ei voida hyväksyä, ratkaistaan Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä. Jollei hakemuksesta ole tehty muistutusta, hyväksytty nimi on merkittävä viipymättä väestötietojärjestelmään.

Jos asiassa on pyydetty nimilautakunnan lausunto, Digi- ja väestötietoviraston tekemä ratkaisu on lähetettävä tiedoksi nimilautakunnalle.

32 §

Muutoksenhaku

Digi- ja väestötietoviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin mainitussa laissa säädetään. Hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös nimeä koskevassa asiassa on lähetettävä tiedoksi nimilautakunnalle.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero